

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2017/2018**

JĘZYK LITEWSKI

POZIOM PODSTAWOWY

FORMUŁA OD 2015

(„NOWA MATURA”)

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

ARKUSZ MOL-P1

MAJ 2018

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–2)

| Wymagania ogólne | Wymagania szczegółowe |
|--|--|
| II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w niej informacji. | 2.12. Zdający odczytuje sens tekstu [...], uwzględniając w nim treści zarówno jawne, jak i ukryte. |

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne wskazanie czterech odpowiedzi.

1 p. – za poprawne wskazanie trzech odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi

Rozwiązanie

1. TAIP
2. NE
3. TAIP
4. NE

Zadanie 2. (0–2)

| | |
|--|---|
| II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w niej informacji. | 2.10. Zdający odczytuje sens tekstu w nim znaczenia wyrazów, [...] grupy zdań uporządkowanych w akapicie. |
|--|---|

Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne uzupełnienia.

1 p. – za trzy poprawne uzupełnienia.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

| Eil. Nr. | Reikšmė | Žodis |
|----------|---|-----------|
| 1. | Vaizdas sąmonėje | vaizdinys |
| 2. | Valstybės valdymo forma; nustatyta tvarka | cenzūra |
| 3. | Vieta, kurioje žemės sluoksniai išėina į paviršių | atodanga |
| 4. | Valdžios organų atliekama spaudos ir kitokios viešosios informacijos kontrolė | režimas |

Zadanie 3. (0–1)

| | |
|--|--|
| II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w niej informacji. | 2.12. Zdający odczytuje sens tekstu [...], uwzględniając w nim treści zarówno jawne, jak i ukryte. |
|--|--|

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne określenie dwóch wyrazów.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

1. *skaitantieji* – tikrieji poezijos skaitytojai, mylėtojai
2. *skaitytojai* – cenzoriai

Zadanie 4. (0–1)

| | |
|----------------------------|---|
| III. Tworzenie wypowiedzi. | 3. 13 Zdający wykorzystuje wiedzę z zakresu słowotwórstwa (rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych) [gimnazjum]. |
|----------------------------|---|

Schemat punktowania

- 1 p. – za poprawne podanie dwóch wyrazów.
0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

1. atodangos
2. patirtis

Zadanie 5. (0–1)

| | |
|----------------------------|---|
| III. Tworzenie wypowiedzi. | 3.11. Zdający [...] dobiera [...] antonimy. (gimnazjum) |
|----------------------------|---|

Schemat punktowania

- 1 p. – za poprawne podanie dwóch wyrazów.
0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. įdėmus
2. įslaptintas

Zadanie 6. (0–2)

| | |
|--|---|
| II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w niej informacji. | 2.9. Zdający wskazuje cechy stylu tekstu, nazywa zastosowane w nim środki językowe [...]. |
|--|---|

a)

Schemat punktowania

- 1 p. – za poprawne nazwanie grupy stylów.
0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Šis tekstas priklauso oficialiųjų funkcinių stilių grupei.

b)

Schemat punktowania

- 1 p. – za poprawne podanie cechy gatunkowej.
0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

straipsnyje remiamasi mokslininkų tyrimais

Zadanie 7. (0–1)

| | |
|--|--|
| II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w niej informacji. | 2.8. Zdający rozpoznaje [...] intencje nadawcze. |
|--|--|

Schemat punktowania

1 p. – za poprawnie określoną funkcję.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Teksto dalių pavadinimuose nurodomos temos, kurios aptariamos tolesnėse teksto dalyse.

Zadanie 8. (0–1)

| | |
|--|--|
| II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w niej informacji. | 2.9. Zdający odczytuje sens tekstu, a w nim znaczenie wyrazów. |
|--|--|

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne podanie trzech wyrazów.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. estetika
2. etika
3. etiketas

Zadanie 9. (0–1)

| | |
|--|--|
| II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w niej informacji. | 2.12. Zdający odczytuje sens tekstów, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte. |
|--|--|

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. T
2. T
3. N

Zadanie 10. (0–1)

| | |
|--|--|
| II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w niej informacji. | 2.8. Zdający rozpoznaje [...] intencje nadawcze. |
|--|--|

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

| | |
|---------------------|------------------|
| Pirmieji skliaustai | Taisyklės nr.: 3 |
| Antrieji skliaustai | Taisyklės nr.: 1 |

Zadanie 11.

1 tema: Ar žmogaus likimas yra jo paties, ar kitų rankose? Svarstykite remdamiesi pateiktomis Vinco Krėvės-Mickevičiaus kūrinio *Skirgaila* ištraukomis, visu kūrinio ir kitu kultūros tekstu. Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažesnė negu 250 žodžių.

| Wymagania ogólne | Wymagania szczegółowe |
|--|--|
| I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego. | Zdający: 1.1. zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej [...]. |
| III. Tworzenie wypowiedzi. | Zdający: 3.1. sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego [gimnazjum]; 3.1. tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2. tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4. stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji. |
| IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury. | Zdający: 4.7. określa problematykę utworu [gimnazjum]; 4.10. rozpoznaje sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego. |

Kryteria oceny rozprawki PP

| A | B | C | D | E | F | G | H | Poprawność zapisu |
|--|--|--|---------------------|------------------|-------------|---------------------|---|--|
| Sformułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu | Uzasadnienie stanowiska | Poprawność rzeczowa | Zamyśl kompozycyjny | Spójność lokalna | Styl tekstu | Poprawność językowa | H | |
| 6 | Stawisko jest adekwatne do problemu podanego w poleceniu | Uzasadnienie trafne, szerokie i pogłębione | 4 | 2 | 3 | 4 | 4 | Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące |
| | 9 | Uzasadnienie trafne i szerokie | | | | | | |
| 3 | Stawisko jest częściowo adekwatne do problemu podanego w poleceniu | Uzasadnienie trafne, ale wąskie | 2 | 1 | 1 | 2 | 2 | Liczebne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące |
| | 4 | Uzasadnienie częściowe | | | | | | |
| 0 | Stawisko jest nieadekwatne lub brak stanowiska | Brak uzasadnienia stanowiska | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Liczne błędy rażące |

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
 Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
 Jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

Objaśnienia

A. Sformułowanie stanowiska (np. w postaci tezy lub hipotezy). Zdający powinien zrozumieć problem postawiony w poleceniu i sformułować stanowisko będące rozwiązaniem problemu. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **udaną próbą rozwiązania problemu**.

Adekwatność to odpowiedniość (zgodność, współmierność) **stanowiska i problemu** (zdający może się zgodzić, nie zgodzić, zachować postawę ambiwalentną wobec istoty problemu).

Stanowisko będące częściowo udaną próbą rozwiązania problemu jest skutkiem niepełnego zrozumienia problemu lub niepełnego zrozumienia tekstu.

Wypowiedź argumentacyjna, w której brak stanowiska, może zawierać jedynie streszczenie tekstu, biografię autora itp. lub rozwijać myśli niezwiązane z poleceniem.

Sformułowanie stanowiska nie musi stanowić wyodrębnionej części rozprawki.

B. Uzasadnienie stanowiska. Uzasadnienie jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie i czy jest pogłębione**.

Uzasadnienie nie musi być graficznie wyodrębnioną częścią rozprawki.

Uzasadnienie **trafne** zawiera logicznie poprawne argumenty (czyli stwierdzenia poparte przykładami) za przyjętym rozwiązaniem problemu.

Szerokość uzasadnienia ocenia się na podstawie tego, czy zdający w swojej wypowiedzi odniósł się do wszystkich elementów wskazanych w poleceniu.

Uzasadnienie jest **szerokie**, jeśli zdający trafnie odniósł się do wszystkich elementów wskazanych w poleceniu.

Uzasadnienie jest wąskie, jeśli zdający trafnie odniósł się tylko do niektórych elementów wskazanych w poleceniu (np. nie odniósł się do podanego w zadaniu tekstu lub nie przywołał innego tekstu kultury).

Uzasadnienie **pogłębione** to uzasadnienie, w którym zdający **wnikliwie** odniósł się w rozwinięciu do **wszystkich elementów** polecenia.

Uzasadnienie jest **częściowe**, jeżeli (a) niektórych argumentów nie można uznać za logicznie poprawne wobec przyjętego stanowiska lub (b) niektóre argumenty są niepoparte przykładami, lub (c) niektóre argumenty są wzajemnie sprzeczne.

Wypowiedź argumentacyjna, w której **brak uzasadnienia**, nie zawiera logicznie poprawnych argumentów za przyjętym rozwiązaniem problemu lub rozwija myśli niezwiązane ze stanowiskiem.

C. Poprawność rzeczową ocenia się na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na uzasadnienie stanowiska wobec problemu uważa się za usterki, a nie błędy rzeczowe.

Błąd kardynalny to błąd rzeczowy świadczący o nieznajomości: (1) tekstu kultury, do którego odwołuje się zdający, oraz (2) kontekstu interpretacyjnego przywołanego przez zdającego.

D. Kompozycję ocenia się ze względu na **funkcjonalność segmentacji i uporządkowania tekstu** zgodnie z wybranym przez zdającego gatunkiem wypowiedzi. Należy wziąć pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy i akapity niezbędne dla jasnego przedstawienia stanowiska i uzasadniających je argumentów oraz czy wyodrębnione części i akapity są logicznie i konsekwentnie uporządkowane (bez luk i zbędnych powtórzeń).

Kompozycja jest **funkcjonalna**, jeśli podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek (układ) są ściśle powiązane z porządkiem treści i realizowanymi w tekście funkcjami retorycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest funkcjonalna.

E. Spójność lokalną ocenia się na podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim sąsiedztwie zdaniem w akapitach. Znaczące zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze sobą ani logicznie, ani gramatycznie (potok luźnych myśli, skojarzeń).

F. Styl tekstu napisanego przez zdającego ocenia się ze względu na **stosowność**.

Styl uznaje się za stosowny, jeśli zachowana jest zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez zdającego gatunku wypowiedzi, sytuacji egzaminacyjnej, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszczalne są drobne, sporadyczne odstępstwa od stosowności.

Styl częściowo stosowny dotyczy wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu – np. w wypowiedzi pojawiają się wyrazy i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka.

Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.

Styl jest niestosowny, jeśli wypowiedź zawiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

Styl wypracowania nie musi być zgodny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

G. Poprawność językową ocenia się ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstrukcja zgodna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, w jakim tekst jest pisany, np. uduchowiona metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub składniowe. Błędów logicznych nie uznaje się za błędy stylistyczne.

H. Poprawność zapisu ocenia się ze względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) oraz ich **wagę** (błędy rażące i nierażące). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej w zapisie słów lub fraz o wysokiej frekwencji.

2 tema. Interpretuokite pateiktą eilėraštį. Suformuluokite tezę ir ją pagrįskite. Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažesnė negu 250 žodžių.

| Wymagania ogólne | Wymagania szczegółowe |
|--|--|
| I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego. | Zdający: 1.1. zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej [...]; 1.2. rozpoznaje wartości narodowe związane z własnym dziedzictwem kulturowym, ojczyzna, [...] społeczność, naród [...]. |
| III. Tworzenie wypowiedzi. | Zdający: 3.1. sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego [gimnazjum]; 3.1. tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2. tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4. stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji. |
| IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury. | Zdający: 4.7. określa problematykę utworu [gimnazjum]; 4.5. rozpoznaje treści symboliczne utworu; 4.10. rozpoznaje sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego ([...] sytuacja liryczna [...]); 4.13. wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty [...]. |

Kryteria oceny interpretacji utworu poetyckiego PP

| A | B | C | D | E | F | G | H | I |
|--|--|------------------------------------|---------------------------------------|---|-------------------------|---|--|---|
| Koncepcja interpretacyjna | Uzasadnienie tezy interpretacyjnej | Poprawność rzeczowa | Zamysł kompozycyjny | Spójność lokalna | Styl tekstu | Poprawność językowa | Poprawność zapisu | |
| 6 | 12 | 2 | 4 | 2 | 3 | 4 | 4 | |
| Koncepcja niesprzeczna z utworem, spójna i obejmująca sensy niedosłowne | Uzasadnienie trafne i pogłębione | Brak błędów rzeczowych | Kompozycja funkcjonalna | Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności | Styl stosowny | Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące | Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące | |
| 4 | 8 | 1 | 2 | 1 | 1 | 2 | 2 | |
| Koncepcja niesprzeczna z utworem, ale niespójna i/lub obejmująca w większości znaczenia dosłowne | Uzasadnienie trafne, ale niepogłębione | Nie więcej niż jeden błąd rzeczowy | Zaburzenia funkcjonalności kompozycji | Znaczne zaburzenia spójności | Styl częściowo stosowny | Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące | Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące | |
| 2 | 4 | | | | | | | |
| Koncepcja częściowo sprzeczna z utworem | Uzasadnienie częściowo trafne | | | | | | | |
| 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Brak koncepcji lub koncepcja całkowicie sprzeczna z utworem | Brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację | Błędy rzeczowe | Brak zamysłu kompozycyjnego | Wypowiedź niespójna | Styl niestosowny | Liczne błędy rażące | Liczne błędy rażące | |

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
 Jeśli w kategorii A praca uzyska 2 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
 Jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

Objaśnienia

A. Koncepcja interpretacyjna jest efektem poszukiwania przez zdającego całościowego sensu utworu, tzn. jest pomysłem na jego odczytanie (wyrażonym np. w postaci tezy lub hipotezy interpretacyjnej). Ocenia się ją ze względu na to, czy jest **niesprzeczna z utworem** i czy jest **spójna**, a także czy zdający dociera do sensów niedosłownych interpretowanego utworu, czy czyta go jedynie na poziomie dosłownym.

- Koncepcja jest **częściowo sprzeczna** z utworem, jeśli jedynie we fragmentach (lub fragmencie) znajduje potwierdzenie w tekście.
- Koncepcja jest **całkowicie sprzeczna** z utworem, jeśli nawet we fragmentach (lub fragmencie) nie znajduje potwierdzenia w tekście.
- Koncepcja jest **spójna**, gdy obejmuje i łączy w całość odszukane przez piszącego sensy utworu.
- Koncepcja jest **niespójna**, gdy jest fragmentaryczna, tzn. rekonstruuje pojedyncze sensy cząstkowe (np. z poszczególnych strof tekstu) bez wskazania całościowego sensu utworu, oraz gdy zawiera luźno powiązane, niepowiązane lub wzajemnie wykluczające się odczytania sensu utworu (niesprzeczne z interpretowanym utworem).

Brak koncepcji to brak śladów poszukiwania sensu utworu (całościowego i/lub sensów cząstkowych) – praca nie jest interpretacją, a np. streszczeniem.

Koncepcja interpretacyjna nie musi stanowić wyodrębnionej części pracy, może wynikać z jej całościowej wymowy.

B. Uzasadnienie interpretacji jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne** i czy jest **pogłębione**.

- Uzasadnienie **trafne** zawiera wyłącznie **powiązane z tekstem argumenty na rzecz odczytania sensu utworu**. Argumenty muszą wynikać ze sfunkcjonalizowanej analizy, to znaczy wywodzić się z formy lub/i treści tekstu.
- Uzasadnienie jest **częściowo trafne**, jeśli w pracy oprócz niepowiązanych z tekstem lub/i niewynikających ze sfunkcjonalizowanej analizy argumentów został sformułowany przynajmniej jeden argument powiązany z tekstem i wynikający ze sfunkcjonalizowanej analizy.
- Uzasadnienie jest **pogłębione**, jeśli jest osadzone nie tylko w tekście, ale także w potwierdzonym tekstem i przyjętą koncepcją interpretacyjną kontekstach (np. biograficznym, historycznoliterackim, filozoficznym, kulturowym). Zdający powinien choć częściowo rozwinąć przywołany kontekst, aby uzasadnić jego pojawienie się.
- Uzasadnienie jest **niepogłębione**, gdy zdający przywołuje argumenty tylko z tekstu, albo tylko z kontekstu. Wszystkie argumenty muszą być sfunkcjonalizowane.

C. Poprawność rzeczową ocenia się na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na koncepcję interpretacyjną uważa się za usterki, a nie błędy rzeczowe.

Błąd kardynalny to błąd rzeczowy świadczący o nieznaności: (1) tekstu kultury, do którego odwołuje się zdający oraz (2) kontekstu interpretacyjnego przywołanego przez zdającego.

D. Kompozycję ocenia się ze względu na **funkcjonalność segmentacji i uporządkowania tekstu** zgodnie z wybranym przez zdającego gatunkiem wypowiedzi. Należy wziąć pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy i akapity niezbędne dla jasnego przedstawienia koncepcji interpretacyjnej i uzasadniających ją argumentów oraz czy wyodrębnione części i akapity są logicznie i konsekwentnie uporządkowane (bez luk i zbędnych powtórzeń). Kompozycja jest **funkcjonalna**, jeśli podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek (układ) są ściśle powiązane z porządkiem treści i realizowanymi w tekście funkcjami retorycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest funkcjonalna.

E. Spójność lokalną ocenia się na podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim sąsiedztwie zdaniami w akapitach. Znaczne zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze sobą ani logicznie, ani gramatycznie (potok luźnych myśli, skojarzeń).

F. Styl tekstu napisanego przez zdającego ocenia się ze względu na **stosowność**.

Styl uznaje się za stosowny, jeśli zachowana jest zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez zdającego gatunku wypowiedzi, sytuacji egzaminacyjnej, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, sporadyczne odstępstwa od stosowności.

Styl częściowo stosowny dotyczy wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu – np. w wypowiedzi pojawiają się wyrazy i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka.

Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.

Styl jest niestosowny, jeśli wypowiedź zawiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy. Styl wypracowania nie musi być zgodny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

G. Poprawność językową ocenia się ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstrukcja zgodna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, w jakim tekst jest pisany, np. uduwniona metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub składniowe. Błędów logicznych nie uznaje się za błędy stylistyczne.

H. Poprawność zapisu ocenia się ze względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) oraz ich **wagę** (błędy rażące i nierażące). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej w zapisie słów lub fraz o wysokiej frekwencji.